

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **S. D. H.**, zast. Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Vyšehradská 9, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2025, č. j. 45 Az 21/2024-17,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2024, č. j. OAM-1160/ZA-ZA15-HA06-2024; tímto rozhodnutím žalovaný podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zamítl žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou.

[2] Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu dne 2. 9. 2024. Uvedl, že v srpnu 2023 přicestoval ze země původu do Maďarska za účelem zaměstnání. Nemohl tam ovšem najít práci, tak v prosinci téhož roku přicestoval do České republiky, kde následně vypomáhal v obchodě s potravinami a vykonával stavební práce. Policie ho však zadržela, protože neměl žádné pobytové oprávnění. Teprve poté požádal o mezinárodní ochranu. Ve Vietnamu žádné problémy neměl. Vrátit se tam však nechtěl, neboť si na cestu do Maďarska vzal půjčky; když se vrátí, nebude mít z čeho splácet dluhy, protože jsou ve Vietnamu nízké příjmy.

[3] Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí konstatoval, že stěžovatel žádá o mezinárodní ochranu pouze z ekonomických důvodů. Neuvedl nic, z čeho by vyplývalo, že

by mu mělo v zemi původu hrozit azylově relevantní pronásledování či vážná újma. Žalovaný tedy shledal, že byly naplněny podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné.

[4] Stěžovatel brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou krajský soud podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítl. Podle krajského soudu byly podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu splněny, neboť stěžovatel uvedl výhradně ekonomické důvody. Obavu, že kvůli nízkým příjmům nebude mít na splácení dluhů, nelze podřadit pod žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, a žalovaný tedy ani neměl důvod podrobnými dotazy zjišťovat další okolnosti stěžovatelova případu. Žalovaný nebyl povinen stěžovatele poučit, co má tvrdit, aby byla jeho žádost úspěšná. Ekonomickou motivaci stěžovatele dokreslovala i skutečnost, že o mezinárodní ochranu nepožádal již v Maďarsku, ale až po tři čtvrtě roce pobytu v České republice. S ohledem na to, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu, aby mohl v České republice zůstat kvůli výdělkům, žalovaný ani nemusel shromažďovat detailní informace o zemi původu.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek, jakož i rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Podle stěžovatele je napadený rozsudek nepřezkoumatelný a založený na nesprávném právním posouzení věci. Žalovaný ve správním řízení nešetřil stěžovatelovy oprávněné zájmy, v rozhodnutí v podstatě pouze popsal skutková zjištění a následně konstatoval, že stěžovatel neuvedl žádný relevantní důvod k udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel však má zato, že dostatečně popsal důvody, pro které o mezinárodní ochranu žádá. Předestřel azylový příběh, který může signalizovat možné pronásledování v případě návratu do vlasti stejně jako hrozbu vážné újmy. Z jeho tvrzení „prosvítá“ obava spočívající v neschopnosti splácet půjčky, přičemž je pravděpodobné, že stěžovatel může mít strach i z pasivity státu, z neexistence právní úpravy řešící jeho insolveni a následných postihů s ohledem na jeho dluhy, které mohou vyvolat strach z pronásledování. Správní spis neobsahuje nic, na základě čehož by bylo možno usuzovat na neexistenci skutečností, které stěžovatel naznačoval (postihy ze strany věřitelů). Stěžovatel nedostal možnost tyto své obavy rozvést. Žalovaný se jej na podrobnosti nedoptal a neopatřil podklady o bezpečnosti země původu v dostatečné míře s ohledem na podstatu stěžovatelem tvrzených skutečností.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační odmítl pro nepřijatelnost či jako nedůvodnou zamítl. V podrobnostech odkázal na názor krajského soudu, s nímž se ztotožňuje a na své vyjádření učiněné v řízení o žalobě.

[7] Nejvyšší správní soud (NSS) nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem. Vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost proti rozhodnutí ve věci, ve které rozhodovala specializovaná samosoudkyně, se Nejvyšší správní soud dále ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

pokračování

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znak tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech, v nichž o žalobě rozhodoval specializovaný samosoudce, přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí především otázky přezkoumatelnosti napadeného rozsudku, podmínek pro zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu a nutnosti zjistit pro účely rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu dostatečně skutkový stav (včetně informací o zemi původu). Uvedené otázky ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhují pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny, resp. byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikaturu odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které Nejvyšší správní soud neshledal důvodu se odchýlit, a proto dospěl k následujícímu závěru.

[10] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[11] V prvé řadě Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelova zcela obecná námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku nemůže obstát. Rozsudek by byl nepřezkoumatelný zejména, pokud by nebyl odůvodněn jeho výrok (resp. nebyly vypořádány žalobní body) nebo pokud by byl nesrozumitelný (srov. např. rozsudky NSS ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74, č. 116/2004 Sb. NSS, či ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, č. 244/2004 Sb. NSS). Tak tomu ovšem v posuzované věci není, rozsudek je srozumitelný a odůvodněný.

[12] Ani poznámka, že žalovaný ve správním řízení nešetřil stěžovatelovy oprávněné zájmy, nemůže vést k přijatelnosti kasační stížnosti. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele, neboť by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (viz k tomu rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS). Pokud stěžovatel pouze obecně namítal, že žalovaný nešetřil stěžovatelovy oprávněné zájmy, nelze v takto vágní a nepodložené argumentaci shledat důvod přijatelnosti jeho kasační stížnosti.

[13] Podle stěžovatele nebyly naplněny důvody pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné. Podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu „[ž]ádost o udělení mezinárodní ochrany

se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a, a zároveň uvádí pouze ekonomické důvody“.

[14] Podle setrvalé judikatury zdejšího soudu nelze ekonomické důvody žádosti o mezinárodní ochranu považovat za hrozbu pronásledování či vážné újmy ve smyslu § 12, resp. § 14a zákona o azylu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003-64, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, či ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003-54). Stěžovatel žalovanému nesdělil nic kromě toho, že jsou ve Vietnamu nízké příjmy. Skutečnost, že stěžovatel hodlá na území České republiky pobývat kvůli vyšším výdělkům, z pohovoru se stěžovatelem jednoznačně vyplývá - ostatně přicestoval do Maďarska, aby tam pracoval, a do České republiky se vydal, když v Maďarsku nesehnal práci; v České republice pak požádal o mezinárodní ochranu teprve po svém zadržení policií. Žalovaný tedy evidentně nepochybil, zamítl-li žádost jako zjevně nedůvodnou, neboť stěžovatel skutečně uváděl jen ekonomické důvody, nikoliv skutečnosti svědčící o možném pronásledování (§ 12 zákona o azylu) či hrozbě vážné újmy (§ 14a zákona o azylu).

[15] Pokud jde o stěžovatelovu námitku nedostatečnosti zjištění skutkového stavu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že je to právě žadatel o mezinárodní ochranu, kdo je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany (srov. např. usnesení NSS ze dne 20. 6. 2013, č. j. 9 Azs 1/2013-38, či ze dne 11. 12. 2015, č. j. 5 Azs 134/2014-48). Správní orgán zjišťuje skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jež vycházejí ze žadatelovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně. Nepřísluší mu tak domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k nim činit příslušná skutková zjištění (rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003-41, či usnesení NSS ze dne 19. 10. 2020, č. j. 4 Azs 277/2018-60). Rozsah a obsah informací zjišťovaných o zemi původu se tak odvíjí od sdělení žadatele o mezinárodní ochranu (srov. např. usnesení NSS ze dne 16. 12. 2021, č. j. 3 Azs 118/2021-39, bod [11] a tam citovanou judikaturu). Pokud tedy stěžovatel žalovanému uvedl toliko ekonomické důvody, které nemohou být důvodem pro přiznání mezinárodní ochrany, nelze žalovanému vyčítat, že jako podklady pro rozhodnutí nepojal například podrobné zprávy o situaci dlužníků a jejich ochraně ve Vietnamu.

[16] Jistě, žalovaný má povinnost vést pohovor s žadatelem o mezinárodní ochranu tak, aby položené otázky důsledně směřovaly ke zjištění veškerých rozhodných skutečností a k prověření hodnověrnosti žadatelova azylového příběhu (viz rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36) – tak se však v posuzované věci stalo. Žalovaný se stěžovatele opakovaně dotázel na potíže v zemi původu a stěžovatel opakovaně odpověděl, že žádné potíže (kromě nízkého příjmu) neměl. Žádná obava z pronásledování či vážné újmy z jeho odpovědí „neprosvítá“, jak se snaží sugerovat v kasační stížnosti.

[17] Jako *obiter dictum* Nejvyšší správní soud dodává, že ustálená judikatura skýtá odpovědi rovněž na situace, kdy se žadatel o mezinárodní ochranu obává pronásledování či hrozby vážné újmy ze strany nestátních subjektů (například vymahačů dluhů), před kterými státní orgány země původu žadatele nechrání (viz např. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, či usnesení NSS ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23). Nejvyšší správní soud se opakovaně zabýval situací vietnamských dlužníků a

pokračování

ochranou poskytovanou před lichvou a nelegálním poskytováním půjček, přičemž nedostatky svědčící o neschopnosti či neochotě státních orgánů poskytovat ochranu ve Vietnamu neshledal (srov. v podrobnostech usnesení ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30, ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Azs 219/2023-32, či ze dne 18. 7. 2024, č. j. 5 Azs 26/2024-15).

[18] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[19] Při rozhodování o nákladech řízení Nejvyšší správní soud vycházel z usnesení svého rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, podle něhož je odmítnutí kasační stížnosti pro její nepřijatelnost, na rozdíl od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, druhem zjednodušeného meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí krajského soudu. Výrok o náhradě nákladů řízení se tedy opírá o § 60 odst. 1 (nikoli odst. 3) ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný sice měl ve věci úspěch, ze spisu však nevyplývá, že by mu v tomto řízení jakékoli náklady nad rámec běžné administrativní činnosti vznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27. června 2025

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu